

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak.
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 145. szám.

Péntek június 26.

A vidéki városok.

— június 23.

Hódmezővásárhely város tanácsstermében gyűltek egybe tegnapelőtt Magyarország önálló törvényhatósági joggal felruházott városainak polgármesterei és főbb tisztviselői, hogy kölcsönösen elpanaszolják a vidéki városok rég érzett bajait és tanácskozzanak arról, miképp lehetne azokon segíteni.

A vidéki városok már néhány év előtt igyekeztek szerves kapcsolatot teremteni a polgármesterek kongresszusának állandósításával és minden évben más-más városban való tanácskozással, remélve, hogy így jobban fog sikerülni a városokat az évtizedek óta tartó tespedésből felrázni, hogy a gazdasági és kulturális élet erőteljes haladásának útját megtalálják egy erős, hatalmas szervezetben, melynek súlyával az eddig annyira elhanyagolt vidéki városok érdekében szükséges reformokat keresztülvígyék.

Vannak ugyan minden egyes városnak külön, speciális bajai, kívánságai, melyeknek elhárítása vagy teljesítése a többi városokra teljesen közömbös, sőt vannak egyes kérdések, mint p. o. az egyetemek kérdése, melyekben az egyes városok, mint versenytársak egymással szembe is kerülnek. De elvitázhatatlan tény, hogy az összes vidéki városok visszamaradottsága, nehéz pénzügyi helyzete abban a közös okban keresendő, hogy az állam egyrészt mindenfelé az állami közigazgatás feladatát képező, nagy anyagi megterheléssel járó teendőket a városokra hárította, másrészt pedig az egész ország gazdasági erejét igyekezett mesterségesen a fővárosban koncentrálni, a kormányzat

közigazgatási, kulturális, közgazdasági és közlekedési politikájával a vidéki fejlődés alapfeltételeit megkötötte.

Ezen közös bajukat az egyes városok külön-külön harcolva, nem képesek elhárítani. Ha sikerül egyik-másik városnak valami nagyfontosságú politikai és miniszterképviselő által egy jelentéktelen, pillanatnyi előnyt magának — kieroszakolni, akkor ezt legtöbbször megfelelő anyagi, főbbnyire azonban erkölcsi, a polgárság önértetét, politikai függetlenségét és saját meggyőződésének megnyilvánulási lehetőségét sértő áldozatokkal kénytelen megfizetni.

A városok polgármesterei helyes uton járnak tehát, ha erős szervezkedésben keresik azt a nagy erőt, melynek segítségével a vidéki gócpontokat ugy kulturális tekintetben, mint gazdaságilag a fejlődés oly magas fokára lehet emelni, a milyenre az országnak szüksége van.

Ma csak az az ország állhat meg szilárdan a népek és országok nagy versengésében, melynek erőteljes, művelt, gazdag és munkaszerető polgársága van. Ezt a polgárságot pedig csak a vidéki városok egészséges, biztos és helyes irányban vezetett fejlődése nevelheti.

Elég baj és kár, hogy ezt a kormányok és politikusaink eddig nem akarták belátni.

Hál' Istennek, most már azonban más irányban haladnak. Kezdi belátni, hogy az a centralizáló irány, amely eddig mindent Budapest számára foglalt le, nem tartható fenn tovább. Jönni kell a helyes és egészséges decentralizációnak, amely egységesen fejlessze az egész országot, főleg annak lüktető gócpontjait, a vidéki városokat.

Ebben az átalakító nagy munkában, amely egyenesen létkérdése az államnak, előljárnak a sz. kir. városok polgármesterei és ennek a munkának előbb-utóbb diadalmaskodni is kell minden vonalon.

A rendkívüli városi közgyűlés.

Nagybeeskerek, június 26.

Nagybeeskerek város képviselőtestülete, mint már közöltük, június hó 30-ikán, kedden délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelynek tárgysorozata a következő:

1. Vallás- és közoktatási miniszter leirata a felállítandó szándékolt mezőgazdasági iskola tárgyában.

2. Belügyminiszter leirata a II-ik kerületben teljesítendő kéményseprés tárgyában.

3. A törvényhatósági bizottság jóváhagyó határozata az anyakönyvi hivatali díjak kezelése tárgyában.

4. Ugyanannak jóváhagyó határozata a béga-parti ut kivilágítása tárgyában.

5. Ugyanannak jóváhagyó határozata a III. oszt. ker. adó kivetési bizottságba két bizalmi férő kiküldetése tárgyában.

6. Ugyanannak jóváhagyó határozata a város részére szükséges tűzifa beszerzése tárgyában.

7. Ugyanannak jóváhagyó határozata a Messinger Karolin- és Engel Ferenc-féle intézetek fa-segélye tárgyában.

8. A községi választók névjegyzékének összeállítására kiküldött bizottság jelentése.

9. Az esküdtképes egyének összeírására kiküldött bizottság jelentése.

10. Az izraelita hitközség kérvénye a temető kibővítése tárgyában.

11. Hivatalos jelentés a május és június havi pénztárvizsgálatról.

12. Ugyanannak a július havi pénzügyi fedezése tárgyában.

13. Ugyanannak az ideiglenes iskolahelyiségek bérlete tárgyában.

14. A városi tanács javaslata az ujonnan beszerzett villamosgép árának mikénti rendezése tárgyában.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Rémes órák.

Chapoteau Polydor fűszerkereskedő felhagyott az üzlettel, nyugalomba vonult. Házat vett a vidéken, majorságot tartott, élt boldogan mint a kiválasztottak egyike, kiknek teljesülnek álmaik ezen a sárteken.

Chapoteau jó fiú volt: szerette vendégül látni a szomszédait. Champignol volt a legjobb barátja.

A kávéházban ismerkedtek meg; nagyszerű teke-parthiekat csináltak együtt; szoros barátság fejlődött ki köztük, egy kis vetélkedéssel a karambolok körül.

Egy csütörtöki napon, mikor a sárga dinnye érni kezdett, Champignol szokott módon beköszöntött.

— A feleségem bement Párisba a cseléddel; csak az utolsó vonattal jön haza. Egyedül vagyok. Magunk készítjük el a paprikás csirkét.

Champignol maga elé kötötte a cseléd kötését, Chapoteau meg a feleségeét s míg az egyik tüzet rakott, a másik felszeldelte a már megkoppasztott két csirkét.

Hatalmas lakomát csaptak. Egy pompásan érett dinnye, melyet Chapoteau apai gyöngédséggel ápolt, került csemegéül az asztalra.

Champignol imádta a sárga dinnyét: a héján és a magván kívül megette egészen.

— Sok dinnyét ettem, mondta a kávé után. Kavarja a gyomromat.

És elmélázott.

Chapoteau szó nélkül felkelt, kihuzott egy fiókot, hol a házi gyógyszereit tartotta, egy üvegcsét vett elő s egy kávéskanálnyit öntött a tartalmából a Champignol szájába.

— Ez segít rajtad, mondta. Nos, jobban vagy?

Champignol végig simította a hasát s igenlően bólintott a fejével; a következő pillanatban

aztán a mellényére hanyatlott az álla, aludni látszott.

— Jötevő álom! dörmögte Chapoteau, örülve az orvosságának.

S a Champignol ébredésére várva, mosogatni kezdett.

Egy óra múlva lábujjhegyen ment be a szobába; Champignol nem ébredt fel.

— Menjünk, nézzük meg a majorságot.

Egy fél óráig legeltette szeméit a hátulso udvart ellepő házi szárnyasok kodácsoló, gágogó, hápogó seregén. Champignol még mindig aludt.

— Ugyancsak elszenderedett, mondta Chapoteau. Menjünk, kötözzessük fel a salátánkat.

Ez is eltartott egy jó óráig. Most már bizonyosan felébredt Champignol.

Champignol azonban még egyre aludt.

— No ez hallatlan, dünyögte Chapoteau. És hatba lökte a barátját, először gyengén, majd erősebben, végre pedig öklözni kezdte.

Champignol még sem mozdult.

Erre aztán hideg verejték verte ki a Chapoteau homlokát. Valami baja lenne? Szélhűdés érte volna? A sárga dinnye nagy kújon!

Megfogta a kezét s tapogatta az üterét. Felnyitotta a száját és belefújta. Végre nem tudván többé mit tenni, csiklandozni kezdte a hónalját s hangosan nevetett hozzá, hogy a barátját ingerelje, pedig alijában véve épen nem volt kedve nevetni.

Champignol mozdulatlan maradt, mint valami műtárgy.

Talán jobb lesz őt magára hagyni; majd felébred megától.

Chapoteau egyet fordult a kertjében, nagy izgatottság vett erőt rajta, majd meg az az e sz méje támadt, hogy a másik mókázik vele.

Lekuporodott előtte.

— Nos, Champignol. Ne bolondozz! Elég volt már a tettetésből!

Champignol nem mozdult.

— Champignol, édes öregem, kis Champignol, Gnognol, kedves kis Pignol!

Chapoteau felhasználta minden hangot, a gyöngédséget, a meglepetést, a rémületet. Kis Pignol! mondta neki bánatosan, tremolóval a hangjában, hogy a kő is meglágyult volna rá. Champignol érzéketlen maradt.

— Ah! hát így vagyunk! fortyant aztán fel. És neki dühödve, hatalmasan arcul csapta.

— Nesze, majd meglátjuk!

Champignol megingott eldült és fejfelé az asztalra vágódott.

— Jó! Rám akarsz ijeszteni! Majd ha fagy! Nesze, nesze!

Kétségbeesés fokozta a dühét. A becsületes szelidlelkű Chapoteau kivallatává lett.

Hirtelen levegőben maradt a karja. Ha mégis igaz volna? Ha nem komédiáznék Champignol?

Kapta a kalapját és kirohant. Hová megy? Az orvoshoz persze! Hogy nem jutott ez tüstént az eszébe?

Már csak pár lépésre volt az orvos lakásától, mikor borzasztó gondolat állította meg.

Laudanumot adott Champignolnak; leg-alább azt hitte, hogy azt adott. Talán csalódott, talán megmérgezte a barátját; fel fogják boncolni a holttestet; felfedezik a mérget; letartóztatják, elítélik és vérpadra hurcolják őt!

— Vérpadra!

Egymást kergették az iszonyú gondolatok a fejében; valóságos malomkövet érzett az anyában, amely forgott, forgott.

Haza felé vette az útját. Különben, ki tudja? Champignol talán már fel is ébredt azóta!

Hu remény! Champignol most már zöld volt. A kezei hidegek, mint a márvány; a sziv nem dobogott többé.

Tragédiává kezdett fordulni a dolog. Chapoteau a tenyerébe fogta a fejét, szomoruan, kétségbeesve, nem látva többé mást, mint ezt a mozdulatlan lömeget, ezeket a merev tagokat, ezeket a csukott szemeket.

Egyedül volt, tanuk nélkül. Senki sem fog tanuskodni az ártatlansága mellett. Roppantul le

15. Ugyanannak Engelmann Verona Erzsébet illetősége tárgyában.
 16. Özv. Annau Józsefné kérvénye néhai férje után járó halotti negyed kiutalása iránt.
 17. Erdős Béla polg. isk. tanár kérvénye a tervbe vett internátus felállításához segély iránt.
 18. Knopf Jakab volt fogyasztási adófelügyelő kérvénye végkielégítés iránt.
 19. Dr. Végh Lajos vár. ügyész szabadsága tárgyában.
 20. Funk Arthur vár. számtiszt kérvénye 4 heti szabadság és pénzsegély iránt.
 És a netán még beérkező tárgyak.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggel 6^{1/2} óra-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 4^{1/2} óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Június 25. Jegyzők közgyűlése.

Június 30. Rendkívüli városi közgyűlés.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter ifj. dr. Balla Emil zombori törvényszéki joggyakornokot a nagybecskereki kir. törvényszékhez jegyzővé kinevezte.

— **A vár. tanács és az állandó választmány ülése.** Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen folyó ügyeket intéztek el.

Ugyancsak ma délután tartotta meg ülését a város állandó választmánya is, a melyen a keddi rendkívüli közgyűlés elé kerülő tárgyakat készítették elő.

— **Lipót Szalvátor főherceg a Délvidéken.** Lugosról írják: Tegnapi délután érkezett Lugosra Lipót Szalvátor főherceg, tüzérségi főfelügyelő, hadsegéde, Weigner Adolf ezredes társaságában. A főherceg határozott kívánságához képest minden fogadtatást mellőztek. Tegnapi reggel a főherceg a tüzérségi lövőterre ment ki, ahol a lugosi tüzérsapatok gyakorlatát szemlélte meg. Délben tiszteletére a tisztikar disztribúciót rendezett. A főherceg este Fehértemplomba utazott.

— **Jegyzőválasztás.** Szerbesanád községben tegnap Peterdy Kálmán tb. főszolgabíró elnöklésével segédjegyző-választás volt, amely alkalommal Hunyár János szakálházai segédjegyzőt választották meg egyhangulag.

— **Csernoch püspök a magyar helységnevek használatáról.** Csernoch János püspök legújabb pástorlevelében többek között intézkedik az új magyar helységneveknek iskolai bizonyítványokban és oklevelekben való kötelező használatáról s közli a kultuszminiszternek erre vonatkozó következő leiratát:

volt verve. Különb is lehetetlen bizonyítani az alibijét. Látták bemenni hozzá Champignolt, tudták, hogy hozzá jár minden esütörtökön. Őt magát is látták a kertben sétálni. Elveszettek érezték magát.

Egyetlen segélyforrás maradt számára.

Karjaiba fogta Champignolt, felemelte a székéről és nagy erőfeszítéssel kicipelte a kert végébe.

Esteledni kezdett. Hirtelen egy deszka csapódott le Chapoteau mellett. Felugrott, elordította magát, készen a küzdelemre; azt hitte, hogy el akarják fogni. De csakhamar megkönnyebbült, amint egy macskát pillantott meg a kerítés tetején.

A kerítés tövében egy nagy gödör volt, félig szeméttel megtöltve. Chapoteau bele fektette a barátja holttestét, melynek a lábai kilógtak. Befodta az egészet szalmával.

— Isten veled, Champignol, — zokogta.

Itt legalább biztos helyen volt az áldozat; itt nem egyhamar akadnak rá. Lesz ideje menekülni.

Kirohant a mezőre és ment torony irányában.

Csak egy gondolat sarkalta: menekülni, menekülni a világ végére; a lábai azonban nem bírtak tovább. Minden pillanatban kénytelen leülni az uton. Egy zsebkendő kötött a fejére, hogy fel ne ismerjék. Már a gonosztevők cselethez folyamodott.

Három óra elég volt rá, hogy nyugalmas, biztos állásból kiragadja, hogy gyilkost csináljon belőle, hogy a legnagyobb gonosztevők rangjára lesüllyessze! Mit ért neki a lelküismerete? A világ szeméi előtt azért ép oly bűnös lesz és a bűnténye annál iszonyatosabbnak fog feltűnni, mert a legjobb barátját ölte meg. Érdemes volt volt ezért ötvenöt éven át becsületesnek maradni s arról álmodozni, hogy ágyban fog meghalni? Szegény Chapoteau! Még szegényebb Chapoteauné!

Felmerült esetből kifolyólag tudomás és további eljárás végett értesitem a főtiszt. Főhatóságot, hogy az iskolai bizonyítványokban és oklevelekben az 1898. IV. t. c. 5. §-ának megfelelően nem a régi, hanem mindenkor az újonnan megállapított helységnevek használandók; még pedig akként, hogy a születési vagy egyéb anyakönyvi kivonatokból átvett nevek irásakor a hivatalos nevek alkalmazása mellett zárójel között mindenkor a korábbi név is helyet foglaljon.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A m. kir. belügyminiszter a pancsovai ifjúsági művelődési kör alapszabályait jóváhagyta.

— **Évzáró ünnepély a zárdában.** A Miaszszonyokról nevezett iskolánővérek vezetése alatt álló nagybecskereki róm. kath. leánynevelő-intézetben tegnap délután 3 órakor tartották meg az évzáró-ünnepélyt a szokásos díszszel. Az ünnepélyen, mely az intézet dísztermében folyt le, Magyary Pál pápai kamarás-plébános elnökölt s a közönség, különösen városunk hölgyei, mint rendesen, ugy az idén is nagy számu megjelenésükkel tették színessé a növendékek ezen ünnepét, amely minden tekintetben szépen sikerült s minden szónál szebben bizonyította, hogy az iskolánővérek mily nagy gondot fordítanak a reájuk bízott növendékek nevelésére. Az ünnepély első pontja volt Beltjeuss „Mária-himnusz”, melyet a növendékek kara énekelt harmónium kíséret mellett, majd Szilágyi M., Westermayer P., Jovánovics Zs. és Schäffer J. előadták Ellenbergnek 8 kézre irt zongoradarabját, az „Idillt”. Ezt követte Brück „Magyar dalok”-ja, melyet Hajnal H. és Theodorovics Sz. adott elő zongorán. Tetszetős száma volt a programnak Gaál „Merengés”-e, melyet Eusch E. játszott el cimbalmon és Forster I. kísért zongorán. Most Dukesz Zs. és Molnár S. növendékek léptek a közönség elé s zongorán eljátszották Donizetti „Lucia de Lemmermoore”-jának egyik részletét, mit a közönség nagy tetszéssel fogadott. Ugyancsak tetszést arattak Kirchner I. és Nónay M. Lisztnek „La regatta Veneziana”-jával. Schira Anna elszavalta Audrieuxnak „Le Menuir Sans-Souci et Frédéric le grand” című francia versét, majd Brájler Tünde ült a zongorához s eljátszotta Gaál F.-nek „Magyar ábránd”-ját. Szabatos és ügyes játékát a közönség élénk tapsokkal jutalmazta meg. Ugyancsak tetszett a közönségnek a Mozart „Sonata”, melyet Plechl A. és Schäffer I. játszottak négykézre. Nagy hatást keltett Erkel „Hunyadi induló”-ja, amelyet két zongorán tizenkét kézre játszottak: Helmbold I., Mundloch N., Gelsingher A., Czappán V., Walzer J. és Gintner K. A közönség a csinos és összevágó játékot zajos tetszéssel fogadta. Ezután Heim M. és Westermayer P. elénekelték Boissiere „Boulangier et Charbonniere” című francia szövegű szerzeményét, majd Miloss Emmi Heidelberg „Kuruc dalok”-ját adta elő, Milasin Sára pedig Longfellow „Excelsior” című angol versét szavalta el jó kiejtéssel. Melzer Fantasie elegánte”-

ját Schira A. játszotta el zongorán. Most ismét egy igen csinos szám következett, a „Barcarola” melyet Kauffmann Adrienne adott elő a harmoniumon, míg a zongorán Gutenkunst M. játszotta a hozzávaló kíséretet. A publikum a szép játékot zajosan megtapsolta. Ugyancsak nagy tetszést aratott a következő szám is, Sztárainak „Szilágyi Erzsébet” című melodramája, amelyet Ilievics Aranka szavalt, míg a zenei részt Kaufmann Adrienne és Westermayer P. játszották zongorán és harmoniumon. Fuka Zsófia ezután Simon „Magyar ábránd”-jával aratott tapsot, majd Verdinek „Il Trovatore”-ja következett, a melyet két zongorán játszottak Milasin Sára és Heim Mártha. Paganini „Le Streghe”-je után, melyet Forster Irén adott elő zongorán, Hazslinszkynek „A tavasz ünnepe” című daljátéka következett az intézet énekkarának előadásában. Csinos száma volt a műsornak Rossini „Tell Vilmos” című operája, melynek egyik részletét Schweitzer E., Kirchner-testvérek és Ilievics A. játszották el a zongorán. Végezetül az intézet növendékei elénekelték a „Szózatot”, melyet a közönség állva hallgatott végig. Az ünnepély végén az elnöklő Magyary Pál pápai kamarás-plébános rövid imát mondott, majd magas szárnyalású beszédben emlékezett meg az iskolánővérekről, akik ez esztendőben is elkövettek mindent, hogy a reájuk bízott növendékeknek vallásos és hazafias nevelést adjanak s miután a növendékeket elbucszlatta az intézettől, a közönséghez intézte szavait, megköszönvén az élénk érdeklődést, melyet az intézet működése iránt tanúsított és tanúsít s ezzel a szép ünnepély véget ért.

— **A Messinger-féle intézet vizsgái.** Tegnap délután fejeződtek be az idei évzáró vizsgák a tanári konferenciával a Messinger-féle intézetben, melynek elemi osztályaiban Szabó Bertalan segédtanfelügyelő, az I. és II. polgáriban Czeglédy István segédtanfelügyelő, a III. és IV. polgáriban pedig dr. Vértessy Gyula kir. tanfelügyelő elnökölt. Minden egyes osztályban a tanári kar megmutatta, hogy lelkiismeretes, céltudatos munkát végzett, ami a növendékek precíz, öntudatos, értelmes feleleteiből kitűnt, miáltal az illetékes hatóság, valamint a szülők teljes elismerését megnyerték. Most azután méltón megérdemli egy a növendéksereg, valamint a buzgó tantestület a vakációi pihenést és nyugalmat.

— **Visszaélések a munkásbiztosító pénztárnál.** A nagybecskereki munkásbiztosító pénztár igazgatósága tegnap ülést tartott, melyen bejelentették, hogy a kárösszegre nézve az igazgatóság biztosítékot szerzett. Az egyesület pénztárosa, Delfel Gáspár és Steyer Fülöp titkár ellen a vizsgálat tovább tart s egyben a pénztár és vagyonkezelésnek több évre visszamenőleg terjedő megvizsgálása is folyik.

— **Huszonöt éves hírlapírói jubileum.** Temesvárról írják: Paul Ferenc, a Súdungrische Reform munkatársa huszonöt esztendeje működik a hírlapírói pályán. A temesvári hírlapírók kedélyes lakoma keretében ünnepelték meg a jubileumot, amelyen a hírlapírók teljes számban megjelentek. Az újságírók szerény ajándékát Dévay Ferenc nyújtotta át Paul Ferencnek, akit Kácsér Romulus köszöntött fel németül, méltatva az újságírói kar eme érdemes, tisztes, munkás tagjának tapintatos, békés működését. Pogány Mihály magyar felköszöntőben éltette Pault, mint olyan német újságíró, aki magyar szellemben fejt ki hírlapírói tevékenységet. Paul meghatóan köszönte meg az ünnepést.

— **Halál a sineken.** Nagy szerencsétlenség történt tegnap délután este a pancsovai vonalon. Tomasevácz és Ozora állomások között. Mint ugyanis Ozoráról jelentik, a Nagybecskerekről este 7 óra és 5 perckor Pancsovára induló 6202. számú vonat az Ozora állomás közelében levő órháznál elütött egy kocsit, mely a sineken akart keresztül haladni. A kocsiban négyen ültek, 3 jarkováci nő, névszerint Petris Perszida 30 éves hajadon, Czaran Zsivánka 18 éves fiatal asszony, Dragisity Katalin és Pasvenszky Milán 14 éves fiu. A vonatkísérő személyzet azonnal kihallgatták s a kihallgatás folyamán kiderült, hogy a kocsit Ozora előtt egy kanyarulatnál akart hajtani a sineken s a sötétségben nem vette észre a teljes gözzel robogó vonatot, amely azután elütötte a kocsit. Dragisity Katalin nyomban szörnyet halt, míg Pasvenszky csak a fején kapott könnyebb sérülést. Sulyos sérülést szenvedett a másik két nő, akiket beszállítottak a nagybecskereki kórházba, ahol Czaran Zsivánka még az éj folyamán meghalt. Petris Perszida sebei súlyosak ugyan, de az orvosok biznak életben maradásában. A szerencsétlenség után a vonatot megállították s a sebesülteket beszállították Ozorára, onnan azután Becskerekre hozták őket. Benedek Jenő vizsgálóbíró még a

tegnapi nap folyamán a hely színére utazott, hogy az ügyet megvizsgálja. Ugyancsak vizsgálatot rendeltek el a vasút részéről is, amelyeknek adatai azonban még ismeretlenek.

Fölvétel a nagybecskereki internátusba.
A Torontálvármegyei Közművelődési Egyesület védnöksége alatt álló nagybecskereki fiúnevelő-intézetbe való felvételre, az intézet igazgatósága most közli a feltételeket. Az intézet célja, mint ismeretes, a nem magyar ajkú vidéki szülőknek megkönnyíteni gyermekeik kiképzését, de különösen a magyar nyelv megtanulását. Az intézetnek azért hivatalos és társalgási nyelve kizárólag a magyar. Az intézet biztosítékot nyújt a szülőknek arra, hogy gyermekeiket egészséges szellemi, erkölcsi és testi, nemkülönben céltudatos hazafias nevelésben részesíti. Azon szülők, kik fiaikat az intézetbe felvételre kívánják, ebbeli szándékukat legkésőbb f. évi július hó 15-ik napjáig az intézet vezetőjénél (Engel Ferenc rk. hitoktató Nagybecskerek, Konviktus) írásbeli kérelemmel jelentésük be. A kérelemhez mellékelendő: a) keresztlevele, b) az utolsó iskolai bizonyítvány és c) az újraoltási bizonyítvány. A felvétel után a szülők kötelezvényt adnak arról, hogy a szülőkre vonatkozó intézeti szabályoknak alávetik magukat, az ellátási és felszerelési díjakat pontosan megfizetik. Az ellátási díj egy iskolai évre 320 korona, mely összeg havi részletekben előre fizetendő. A felvételtől kapott értesítés után legkésőbb 8 napra minden növendékért felvételi orvosi és butorhasználati díj fejében 40 korona küldendő be. Ellenkező esetben a gyermek felvételnek nem tekinthető. A fizetett díjak fejében a növendéknek felügyelet, a szükséghez képest tanulásában segítség, továbbá teljes ellátás: lakás, élelmezés, mosás, fűtés, világítás stb. jár. Minden egyéb költség, így: a ruházat-, tandíj-, az iskolai könyvek-, évközi ruhajavítás költségei a szülőket terhelik. Ezen szükségletekért járó pénzösszeget az igazgató elszámolás mellett gondozás alá veszi. A növendékek egészségi állapotáról és a tanulásban való előmeneteléről a szülők időközben értesítést kapnak. A gyermekek egészségi állapotára az intézeti orvos ügyel fel. Minden idevendő köteles az intézetbe való belépése idején a következő felszerelést magával hozni: a) egy téli és egy nyári öltözetet és téli kabátot; b) két pár cipőt s egy pár házi cipőt vagy papucsot; c) ágyszőnyeget: 1 párnát, 1 paplant, 2 ágylepedőt, 2 párnahéjat, 2 paplanlepedőt; továbbá d) 6 inget, 4 alsó nadrágot, 2 hálóinget, 12 zsebkendőt, 6 törülközőt, 8 pár kaptát vagy harisnyát, 1—1 ruha-, fog- és hajkefét, 1 sűrű és 1 ritka fésűt és 3 szalvétát. A ruhaneműek minden egyes darabjába az intézet vezetője által a szülőknek tudtára adandó szám tisztán bevarrandó s az összes kellékekről pontos jegyzék hozandó be 2 példányban. Ha valamely tanuló már volt intézetben s így ruhaneműi számmal el vannak már látva, ezt a számot a folyamodásnál szintén tanácsos felemlíteni, hogy azt továbbra is megtarthatja. A szülők a jelentkezés alkalmával tudassák lakásuk teljes címét, továbbá az iskolát is (k. r. főgimnázium, polgári és kereskedelmi iskola), amelybe fiukat járattatni kívánják.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 26. (A „Torontál“ ered. távirata.) A képviselőház ma is még a szeszdójavaslattal foglalkozik, de bár a balpárt igyekezik nyújtani a vitát, a tárgyalás sokkal gyorsabb tempóban halad.

A mai ülésen Justh Gyula elnököl s a kormány részéről Wekerle Sándor, Apponyi Albert gróf, Zichy Aladár gróf, Josipovich Imre és Günther Antal vannak jelen. A jegyzőkönyv hitelesítése után nyomban rátérnek a szeszdójavaslat részletes tárgyalásának folytatására.

A negyedik szakaszról folytatják a vitát, amelynek előbb Budiszavlyevics Bude, Magdics Péro és Privicszevics Szvetozár horvát képviselők szólnak fel a szakasz ellen, majd Nagy György és Farkasházy beszélnek s mindketten határozati javaslatot nyújtanak be. Farkasházy határozati javaslatában azt kívánja, hogy a korcsmákra is terjesztessék ki a vasárnapi munkaszünet.

Felszólalnak még a szakaszhoz Vinokovich, Banjanin, Modrusán, Lorkovics és Maniu Gyula, végül Hoitsy Pál előadó, aki kéri, hogy a határozati javaslat elvetésével a szakaszt változatlanul elfogadják.

Igy is történik.

Az ötödik szakaszról Mérey Lajos a szakasz kilencedik bekezdését sérelmesnek tartja a mezőgazdákra s ezért módosítást nyújt be.

Wekerle Sándor miniszterelnök felvilágosításai után azonban a Ház a szakaszt változatlanul fogadja el.

A hatodik szakaszról Máriaassy Mihály szól fel, majd Farkasházy Zsigmond beszél, élesen támadva a javaslatot, hogy az a nagybirtokosok érdekeit szolgálja.

Wekerle Sándor miniszterelnök visszautasítja Farkasházy vádjait, azután ezt a szakaszt is változatlanul fogadják el.

A hetedik szakaszt Hoitsy Pál stílárius módosításával szavazzák meg.

Ezután a tizedik szakaszig vita nélkül megy a tárgyalás.

A tizenegyedik szakaszról Bredicianu Korjolan és több horvát képviselő beszél a szakasz ellen, de azt változatlanul fogadja el a Ház.

A harmincadik szakaszig ismét nem volt vita.

A harmincegyedik szakaszról Farkasházy Zsigmond szól fel. Beszéde közben Tutsek Sándor folyton zavarja, mire Farkasházy indulatosan azt mondja, hogy arcátlanság a szónokot szándékosan zavarni. (Nagy zaj.)

Justh Gyula elnök a sértésért megvonja Farkasházytól a szót.

Most a balpárton támadt nagy láрма, mert azt mondják, hogy Tutsek Sándor használt előbb az arcátlanság kifejezést.

Justh Gyula elnök megnézi a gyorsírói jegyzeteket s miután kiténik, hogy tényleg Tutsek használt előbb a sértő kifejezést, utólag rendretesíti Tutseket.

Az incidens után tovább folytatják a vitát s Maniu Gyula beszél.

Az ülés folyik.

A király Ischlben.

Budapest, június 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király ma reggel 7 órakor nyári tartózkodásra Ischlbe utazott.

Budapest június 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ischli távirat szerint a király ma délután egynegyed 3 órakor érkezett Ischlbe, ahol az uralkodót ünnepélyesen fogadták Kivonuit élje a képviselőtestület Leitner polgármesterrel az élen, valamint az egyesületek, társulatok és a fűrdővendégek Megjelent a pályaudvaron Ferenc Salvátor főherceg is, aki már tegnap megérkezett Ischlbe, hogy a király fogadásán jelen legyen.

Cleveland halála.

Budapest, június 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Newyorki jelentések szerint az egész Egyesült-Államokban mély részvételt kelet Cleveland volt elnöknek a halála. Az elnököt ma temetik. A temetésen részt vesz Roosevelt elnök is.

A perzsi forradalom.

Budapest, június 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mai teheráni jelentések szerint a letartóztatások egyre tartanak. A sah katonái kíméletlenül bántanak a néppel, úgy hogy tegnap véres utcai csata volt. A pénzügyminiszter és több képviselő a francia és olasz követségre menekült.

Szerencsétlenség a tengeren.

Budapest, június 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Koruna közelében elsüllyedt „Laris“ nevű atlanti gőzös tengerbe veszett utasai közül eddig 29 halottat találtak meg. A hajón az elsüllyedéskor 59 utas volt, azonkívül a hajónak 52 emberből álló személyzete. Mint eddig megállapították, az utasok közül eddig harmincnolcan hiányoznak.

Határidő üzet.

Rozs (októberre 1908.) . . . 18:40 — —
Zab (októberre 1908.) . . . 16:66 — —
Tengeri (augusztusra) . . . 14:12 — —
Tengeri (uj, októberre) . . . 13:70 — —

Közgazdaság.

Ingtatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1908. évi május hó 29-től június hó 26-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt:

Partilla sz. Mesznik Mária tulajdonát képező 2695. ö. i. sz. házat megvette Weidisch Józsa 9800 kor.-ért.

Bokor Pál tulajdonát képező 206. ö. i. sz. házat megvette Lego Jakab és Anna 4600 kor.-ért.

Horváth Lukácsné Janikov Verona és Horváth Julianna tulajdonát képező 2037. ö. i. sz. házat megvette özv. Fodor Kajosné Ilona 4200 koronáért.

Milya Nika tulajdonát képező 1642. ö. i. sz. házat elajándékozta Kozlovaeski Voinnak.

Sztojakov Nikoláné Márta tulajdonát képező 400 □-l szérűskertet megvette Csálics Dusan 300 kor.-ért.

Thäner Balázs tulajdonát képező 3 hold 1443 □-l szántót megvette Schenk Hermann, Schenk Antal és neje Szabó Lujza 5121 korona 60 fillérért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken 1908. évi június hó 26-án megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 kgr.	11:50 korona
kétszeres	"	7:50 "
rozs	"	7:40 "
árpa	"	6:50 "
zab	"	7:50 "
kukorica	"	6:50 "
repce	"	15:50 "
széna I.	"	8:— "
" II.	"	7:— "
szalma I.	"	4:— "
" II.	"	3:— "
burgonya 1 kgr.	"	—10 "
disznóhús I.	"	1:80 "
" II.	"	1:70 "
juhús	"	1:04 "
sizr	"	1:68 "
marhahús I. 1 kgr.	"	1:46 "
" II.	"	1:36 "
borjúhús I.	"	1:80 "
" II.	"	1:90 "

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

18/0/1908. sz. A nagyikindai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Tiszahegyes község székhelyi szervezett tiszahegyesi **körorvosi állás** a körorvosnak lemondása folytán üresedésbe jött. Ezen állást elnyerni óhajtok felhivatnak, hogy az előírt képzettséget, egy évi gyakorlatot, valamint eddigi működést igazoló bizonylatokkal felszerelt kérvényeiket **1908. évi július 26-ig** a szolgabíróhoz Nagyikindára küldjék be.

Javadalmazás: 2000 kor. évi fizetés, a husszemlést, halottkémlésért és a beteglátogatásért járó díjak élvezete. Tiszahegyes községtől szabad lakás, látogatási díjak, ugy Tiszahegyesen, mint Szajánon éjjel-nappal 1 kor.-ban van megállapítva.

A megválasztott orvos köteles a Torontálvármegyei orvosi nyugdíj-intézetbe belépni. A szerb nyelv tudása kívánatos. A választás július 30-án d. e. 10 órakor fog Tiszahegyes község-házánál megejtetni.

Nagyikinda, 1908. évi június 23.

Horváth Zoltán,
főszolgabíró.

594 - 3.3

NAPIDIJAS

azonnali belépésre felvétetik a nagybecskereki munkásbiztosító pénztárnál.

260/19 8. sz.

598-1.1

Felhívás ajánlattételre.

Rudolfsgnád község alulírott eljárásága egy a községben létesítendő

mélyfurású kut

munkálataira árlejtést hirdet.

Előirányzott mélység 80 méter, befejező cső átmérője 100 m/m.

Az ajánlatok a m. kir. O. V. J. közegészségügyi mérnöki osztályának mintája szerint állítandók ki s ugyancsak nevezett osztály feltételei kötelezők a vállalkozóra. Ajánlati űrlap a község elöljáróságánál kapható.

Az ajánlat 1908. évi július 30-ig küldendő be. Szabálytalan, később vagy távirati úton küldött utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közül való szabad választás, vagy más irányú intézkedés joga fenntartatik.

Bánatpénz nem melléklendő.

Rudolfsgnád, 1908. évi június 23.

A községi elöljáróság.

180/1908. sz.

595-3.3

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy f. évi június hó 4-én az adai vásárból egy 4-6 éves **fehértarka tehén**, hóka, egy 4-6 éves **fehér és szürke tehén** jfj., egy 2 hónapos **fehér bikaborju** kötőfékkel a fején ide megfutamodtak és bitangságba vétettek.

Igazolt tulajdonos azokat a költségek lefizetése után **f. évi július 14-én d. e. 9 óráig átveheti**, mert ha addig tulajdonosa nem jelentkezik, a bitang jószág 1908. évi július 15-én 8 órakor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Karlova, 1908. évi június 22.

Petrovits,
bíró.

Bossán,
jegyző.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Mérlegképes könyvelő

elvéllal olcsó díjazás mellett a délutáni és esti órákra könyvelést és más irodai munkákat.

Cím a kiadóhivatalban.

ALMÁSY ÉS SZEPESY

könyv-, zenemű- és papirkereskedése **NAGYBECSKEREK.**

Telefon 22.

Telefon 22.

Ajánlunk antiquarice, de teljesen új állapotban:

Gracza: „A magyar szabadságharc története”, 5 kötet, diszkiadás, 70 korona helyett 55 korona.

Jókai Mór összes művei, milleniumi diszkiadás, 100 kötet, 500 korona helyett 350 korona.

Szalay-Baróti: „A magyar nemzet története”, diszkiadás, 4 kötet, 60 korona helyett 48 korona.

Kisfaludy Sándor munkái, diszkiadás, 8 kötet, 30 korona helyett 24 korona.

Vörösmarty összes művei, 6 kötet, 24 korona helyett 15 korona.

Vörösmarty lírai költeményei, 3 korona helyett 1 korona 80 fillér.

Deák Ferencz: „Levelek”, 10 korona 40 helyett 8 korona.

„Gondolatok” 11 korona 20 fillér helyett 9 korona.

Tóth Kálmán összes költeményei 2 kötetben, 16 korona helyett 12 korona.

Magyar Regényírók képes kiadása diszkiadásban, kötetenként 5 korona helyett 3 korona.

AZ „IDEAL” IRÓGÉP

229-x 24

torontálmegyei vezérképviselősége.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.

Panesováról: délután 5 óra 40 p.

Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.

Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.

Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.

Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.

Panesováról: reggel 8 óra 27 perc.

Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.

este 7 óra 05 perc.

Csösztelekről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 ó. 29 p

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.

Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.

Szegedre: (motorkocsi) délután 1 óra 15 perc.

Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.

Temesvár, Versecz, Ántalfalva—Panesova és Alibunára reggel 3 óra 33 perc.

Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 31 p.

délután 5 óra 25 perc.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 28 perc.

Csösztelekre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 55 p

Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.

Femesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.

Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.

Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

949/1908. sz.

699-21

Árlejtési hirdetmény.

Alólírt községelöljáróság a községi

jegyzői lak tatarozása

alkalmából szükségessé vált kömüves, asztalos és szobafestői munkálatok biztosítása céljából **f. évi június 29-én d. e. 10 órakor** a községi tanácssteremben ezen munkálatok mindegyikére külön-külön nyilvános szóbeli árlejtést tart, amelyre vállalkozni szándékozók ezennel meghivatnak.

Közelebbi feltételek a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában megtudhatók.

Tarras, 1908. évi június 21.

A község elöljárósága.

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással és nagyon szépen parkirozott udvarral.

SOLYMOSSYNE BRÁJER MÁRIA.

(551-x.8)

Hirdetések

felvétetnek a „TORONTAL” kiadóhivatalában